

## 246660 – سېرىق پۇرچاق مىيى ماددىسى ئارىلاشتۇرۇلغان سۈت پاراشوكىنى ئىستىمال قىلىشنىڭ

### ھۆكۈمى توغرىسىدا

#### سۇئال

ئىندو ماركىلىق سۈت پاراشوكىنى ئىشلىتىش توغرىمۇ؟ (ھالالمۇ)، بىلىشىمچە ئۇنىڭغا قوشۇلغان ماددىلارنىڭ ئارىسىدا سېرىق پۇرچاق مىيى ئارىلاشمىسى بار، مەن سېرىق ماي ماددىسىنىڭ تەركىبىنى كۆپ تەكشۈردۈم، (لىيلىسىيتىن) سېرىق ماي ماددىسى يىمەكلىك ئىشلەپ چىقىرىشتا ئارىلاشتۇرۇلدىغان ماددا بولۇپ، بۇنى ئىشلىتىشتىكى مەقسەت يىمەكلىك ئىشلەپ چىقىرىشتا ماي ماددىسىنىڭ سۇدىن ئايرىلىشىنى چەكلەيدۇ، ئۇ ماي ماددىسى بىرقانچە تۈرلۈك ماددىلاردىن ئېلىنىدۇ، بۇنىڭ قاتارىدىن سېرىق پۇرچاق ئۆسۈملۈكىدىن ئېلىنىدۇ، ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەپ چىقىرىلغان ماددىلارنىڭ مەنبەسىنى ئوچۇق بايان قىلىش مەسئۇلىيىتىنى شىركەت ئۆز ئۈستىگە ئالىدۇ، ئەگەر ئارىلاشتۇرۇلغان ماددىغا پەقەت سېرىق ماي دەپلا يېزىلغان بولسا بۇنىڭ ئەسلى مەنبەسى شەكلىك بولىدۇ، ئەمما سېرىق پۇرچاق مىيى دەپ يېزىلغان بولسا ئۇ ۋاقىتتا ئۇ ھالال بولىدۇ. بۇ توغرىدا تەپسىلى جاۋاب بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

#### ئىخچام جاۋاب

##### سۆزىمىزنىڭ

##### خۇلاسسىسى: يۇقىرىدا

سوئالدا بايان قىلىنغان سۈت پاراشوكىنى ئىشلەتسە بولىدۇ،

بۇ

#### تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

مۇسۇلمان كىشىنىڭ يۇقىرىدا سوئالدا بايان قىلىنغان سۈت پاراشوكىنى ياكى ئۇنىڭغا ئوخشىغان باشقا تۈرلەردىكى سۈت پاراشوكىنى ئىستىمال قىلىشدا قىيىنچىلىق يوق، (يەنى گۇناھ بولمايدۇ) ئۇنىڭغا ئارىلاشتۇرۇلغان ماددىلارنى بىلەلمىسەك ئۇنى تەپسىلى سوراڭ كېرەك بولمايدۇ.

ئۇنىڭ تەركىبىدە بىز بىلمەيدىغان ماددىلار بولۇپ قالسا ئۇنىڭ ئۈچۈن بىزنىڭ ھەققىمىزدە ھۆكۈم يوق بولۇپ، ئېنىقسىز نەرسە

ھۆكۈمدە يوق نەرسىگە ئوخشايدۇ، ئەگەر يېمەكلىكنىڭ ئەھۋالىدىن تەپسىلىي سوراڭىز كېرەك بولىدىغان بولسا ئىدى، ئەلۋەتتە ئاللاھ تائالا كاپىرلارنىڭ يېمەكلىكىدە بۇنى شەرت قىلاتتى، باشقىلارنىڭ يېمەكلىكىدىن مەنپەئەتلىنىشكە بولغان ھاجەت ئومۇم بولغانلىقى ئۈچۈن بىز ئۇنداق قىلىشقا بۇيرۇلمىدۇق، بۇنى بىلىش تەلەپ قىلمايدۇ بەلكى بۇنداق قىلىش يولغا قويۇلمىغان.

دائىمىي كومىتېت ئۆلىمالىرىدىن: "ئىرىمچىك ياساشقا كۆنەلگۈ (سۈتنى ئۇيۇتقۇچى پىرىمېنت) قاتىدىكەن، بۇ ئىرىمچىك ھالال بولامدۇ؟ چۈنكى بۇ كۆنەلگۈ شەرتى يول بىلەن ئۆلتۈرۈلمىگەن موزاي ياكى كالىلاردىن ئېلىنىدىكەن؟ دەپ سورالغاندا، ئۆلىمالار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "بۇ ئىرىمچىكنى ئىستېمال قىلساڭلار بولىدۇ، ئۇنىڭغا قاتقان كۆنەلگۈنى سوراڭىز كېرەك بولمايدۇ، چۈنكى مۇسۇلمانلار ساھابىلەرنىڭ دەۋرىدىن باشلاپ كاپىرلارنىڭ ئىرىمچىكلىرىنى ئىستېمال قىلغان، ھازىرمۇ مۇسۇلمانلار شۇنداق قىلىۋاتىدۇ، ئۇلار ئىرىمچىككە قاتقان كۆنەلگۈنى تۈرىنى سورىمىغان". "دائىمىي كومىتېت پەتىۋاسى" 22-263-264-بەت.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئەسلىدە ئاللاھ تائالا زېمىندا بىز ئۈچۈن پەيدا قىلىپ بەرگەن نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ھالال بولۇپ، بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **هو الذي خلق لكم ما في الأرض جميعا** تەرجىمىسى: **ئاللاھ تائالا يەر يۈزىدىكى ھەممە نەرسىنى سىلەرنىڭ پايدىلىنىشىڭلار ئۈچۈن ياراتتى** [سۈرە بەقەرە 29-ئايەت].

ئىرىمچىككە قېتىلغان ماددىنى ئۇ پاسكىنا بولغانلىقى ئۈچۈن ھارام بولىدۇ دەپ قارىغان كىشىلەردىگەن سۆزىگە دەلىل كەلتۈرۈشى كېرەك.

ئەمما قايىمۇقتۇرىدىغان ۋە دېيىلگەن سۆزلەرنىڭ ھەممىسىگە ئىشىنىش پەقەت ئاساسسىز بىر ئىش ھېسابلىنىدۇ. "ئوچۇق ئۇچۇرۇشۇش" ناملىق پروگرامما 31-قىسىم 20-بەت.

ئىككىنچى: بازارلاردا سېتىلىۋاتقان سۈت پاراشوكى تۈرلىرى توغرىسىدا تارقالغان "سۈت پاراشوكىغا ئارىلاشتۇرۇلغان ماددىلارنىڭ ئەسلى ھارام ياكى ئەسلى شەكلىك" دېگەندەك ئىغۋالارغا قارىماسلىق كېرەك، چۈنكى ئارىلاشتۇرۇلغان ماددىلارنىڭ ئەسلى مەنبەسى ئۆسۈملۈك بولىدىكەن بۇ تۈردىكى سۈتلەرنىڭ ھالال ئىكەنلىكىدە ھېچ شەك قىلىنمايدۇ.

ئەمما ئارىلاشتۇرۇلغان ماددىلارنىڭ ئەسلى مەنبەسى ھايۋانلاردىن بولۇپ قالسا، ئۇ شەرتى بوغۇزلانغان ھالال ھايۋاندىن ياكى شەرتى بوغۇزلانمىغان ھايۋاندىن ئېلىنغان بولىدۇ.

ئەگەر شەرتى يول بىلەن بوغۇزلانغان ھالال ھايۋاندىن ئېلىنغان ۋە يەرلىك خەلىق بوغۇزلىغان ئۇلاغلارنىڭ گۆشىنى يىگىلى بولىدىغان رايونلاردىن كەلتۈرۈلگەن بولسا، بۇ ۋاقىتتا ھالال بولىدۇ، بۇنىڭدا ھېچ مەسىلە بولمايدۇ.

ئەمما گۆشىنى يېيىش دۇرۇس بولمايدىغان (ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ياكى باشقا شەرتى بولمىغان يوللار بىلەن ئۆلتۈرۈلگەن) ھايۋانلاردىن ئېلىنغان بولسا ياكى يەرلىك خەلىق بوغۇزلىغان ھايۋانلارنىڭ گۆشىنى يىگىلى بولمايدىغان رايونلاردىن

كەلتۈرۈلگەن بولسا، بۇمۇ ھالال بولىدۇ، چۈنكى بۇ تۆۋەندىكى ئىككى ھالەتتىن خالى بولمايدۇ:

– بۇ نەرسىلەر خىمىيىلىك ماددىلارنى ئارىلاشتۇرۇش سەۋەبى بىلەن ئەسلى تەبىئىتىدىن ئۆزگەرتىلگەن بولىدۇ ۋە باشقا ماددىغا ئۆزگىرىدۇ.

– ياكى بۇ ماددىلار خوراپ كەتكەن، سۈت پۇراشۇكىدا ئۇنىڭ ھېچ تەسىرى قالمىغان بولىدۇ.

بىز ئىلگىرى (لىلىستىن ۋە كولىستۇرۇل) ۋە شۇنىڭغا ئوخشىغان ئەسلى پاكىزە بولمىغان نەرسىلەردىن چىقىرىلغان ماددىلارنى يىمەكلىك ۋە دورىلاردا ئىشلىتىشنىڭ دۇرۇس بولىدىغانلىقى توغرىسىدا جاۋاب بەرگەن ئىدۇق، يەنىبەك ئاز مىقداردا ئارىلاشتۇرغاندا، بۇ ماددىلار باشقا پاكىزە (ھالال) ماددىلارغا سېڭىپ كەتكەندە بۇنى ئىستىمال قىلىش دۇرۇس بولىدۇ.